

علم

افسانه‌ای که دوباره زنده شد
فصل فعالیت توفان‌ها

۲۲

پزشکی

شش دلیل برای خواب کافی
بهبودی دوقلوهای به هم چسبیده

۳۳

خانه

دیوارهای راه‌راه
ثروتمندان مراقب خود باشند

۲۴

گفتارها

آنها همیشه زنده خواهند ماند

گروه اجتماعی :
واحد فراهم‌آوری اعضای پیوندی دانشگاه شهید بهشتی که از طریق سایت اینترنتی «ایران-اهدا» اطلاع‌رسانی می‌کند می‌تواند به مثابه بانک اطلاعات اهداکنندگان عضو در ایران تلقی شود. در این سایت افرادی که مایل به اهدای عضو پس از مرگ هستند کارت اهدای عضو دریافت کرده‌اند.
سطور ذیل منتخبی است از نوشته‌های این افراد که در بخش «آلبوم خاطرات» سایت «ایران- اهدا» WWW.Iran-ehda.comدرج شده است:

نام: فرامرز

از اینکه روزی شاید بعد از نودوم باز می‌توانم زنده باشم خوشحالم و امیدوارم روزی شاهد زنده بودنم باشم.

نام:

اینو برای خودت صادقانه مشخص کن ... می‌خوای وقتی این دنیا رو ترک می‌کنی یک جعبه جواهر شی یا سطل زباله‌های در حال تعفن؟
ما ایرانی‌ها به‌تعارف داریم. . . .
وقتی یکی می‌میره نمی‌گیم مرد. . . می‌گیم عمرشو داد به شما. . . بدون که اگه بعد از تو قلتت توی به سینه دیگه هم عاشق بشه. . . همین برای اینکه تو اون‌ور مرگ سرتو بالا بگیری کافیه. . . تصمیم با تو. . . الان وقتشه. . .

نام: مهلی

با سلام به تمامی دوستان. من خودم بیماری هستم که ریه‌هام از کار افتاده و ۸ساله که تو خونه دارم با اکسیژن تنفس می‌کنم و دکترهای جراح گفتند که پیوند ریه به هم نمی‌تونم بشم ، خلاصه با یک دنیا امید به درگاه خدا دارم زندگی می‌کنم. ولی با اینکه می‌دونم به فرد بیمار که منتظر عضو هست تا به یاری خدا روزی دوباره بتونه سلامت بشه چه حس زیاله‌داره، به همین خاطر منم عضوهامو اهدا کردم تا اگر نمی‌تونم گیرنده خوبی باشم لااقل خدا بخواد تا بتونم هدنده مهربونی باشم. با درود به تمامی زحمتکشان در این راه. مهدی بیمار تنفسی وابسته به اکسیژن از کرج.

نام: نرگس

به جای دسته گلی که فردا در قیرم نثار می‌کنی امروز با شاخه گلی کوچک یادم کن. به جای سیل اشکی که فردا بر مزارم می‌ریزی امروز با تبسمی شادم کن. به جای اون متن‌های تسلیت که فردا برام می‌نویسی امروز با یک پیغام کوچک خوشحالم کن. من امروز به تو نیاز دارم نه فردا.

نام: محسن

من به هیچی اعتقاد ندارم. . . ولی اینسو خوب می‌دونم. . . زیارتن‌ها همیشه از جلوی چشامون می‌گذرن و ما شاید به خاطر اینکه در دستمون بهشون نمی‌رسه یا به نگاه پر از حسرت از کنارشون می‌گذریم. . . ولی این زیارتن‌ها چیزیه که نتوستم نگهش دارم و دست به دست هم و با هم راه بریم. . . و دیگران باحسرت مارو نگاه کنند. . . دلم. . .

نام: بهنام

باشه که بعداز من تو خوشحال باشی و زندگی کنی. . .

نام:

می‌گن اون دنیا اعضای بدن شاهد گناهامون هستن پس بهتره چندتاشو جا بذاریم.

نام: مهدیه

لحظه وصف‌ناپذیری است آن دم که تپش قلب ناچیز من در سینه مپوظم آرامش‌بخش خانواده‌ای باشد.

نام: فاطیما

خدا هر لحظه شما را می‌آزماید، پس هرگز بر آنچه از دستتان می‌رود دل‌تنگ نشوید و بر آنچه بر شما می‌رسد، مغرور و دلشاد نگردید.

نام: مهران

گاهی وقتی آدم شک داره به انجام کارهای خوب، همش خودشو محکم می‌زنه که آیا این کارم درست بوده- واسه خودنمای نبوده- خدا قبول می‌کنه و. . . . ولی نمی‌دونم از وقتی که عضو اهدا شدم به شادی و شعف خاصی دارم که ترک نمی‌کنم با اینکه خیلی وقته عضو هستم. به‌خاطر همین، این کار خوب رو از اون کارایی می‌دونم که تو خوب بودنش نباید شک کرد و همیشه اگه از دستم بریاد دوست دارم دیگران هم صاحب این شعف درونی بشن. همیشه شاد باشید.

نام: علی

بیاید در وجود دیگران هم زندگی کنیم.

نام: حبیب

کاش می‌شد درد را تهدید کرد. مدت لیخند را تمهید کرد، کاش می‌شد در میان لحظه‌ها، لحظه دیدار را نزدیک کرد. کاش وقتی می‌میرم فکر قدر که الان خودم خوشحالم بونم حداقل به نفر دیگرم خوشحال کنم.

نام: بی‌نام

هیچ احساسی ندارم جز احساس شادی و غرور اعضای وجودم مبارک کسانی باشد که به آن احتیاج دارند.

نام: الهه ملکی

خوشحالم از اینکه مرگم آغاز زندگی دوباره برای فرد دیگری است.

نام: مه شیدا

مرگ پایان کبوتر نیست. شاید عضوی از وجودمان نجات‌بخش یک مادر یا پدری مهربان باشد و هدیه عضوی از وجودمان در الطاف خداوندی را بیش بر ما بگذشاید.

نام: نرگس نیکو

خیلی خوشحالم. به نفر دیگه را هم عضو کردم. به امید روزی که دیگه هیچ کسی از داشتن کارت اهدا ترسه. . .

نام: بابک

مهم نیست که کجا و چگونه و حتی چند سال زندگی کنیم. مهم نام و یادی است که از ما می‌ماند.

نام: یا نام او

چه خوب که هستم و در گشت‌وگویی بی‌پایان مرگ و زندگی سراسر می‌درخشم مثل ستاره‌ای که حالا در جایی می‌درخشد و راهنمای من است. خداوند را سپاس که این راه را بر من نشان داد تا من بتوانم کوچک‌ترین یادبودی داشته باشم. امیدوارم هرچه زودتر به این خواسته برسم.

■ **صبح-جمعه-۱۳۸۵/۲/۸**

تلفن به صدا درآمد، بچه‌ها با موتور رفته‌اند بیرون، مادر در آشپزخانه مشغول است، پس به ناچار مرد میانسال با موهای جوگندمی گوشی را برداشت.

– بله. . . خودم هستم.

– کجا. . . سالمن، کجا هستید.

رنگ پریده و مضطرب گوشی را می‌گذارد، گیج و دستپاچه به دور خود می‌چرخد و همسرش را صدا می‌زند.

– بچه‌ها با موتور تصادف کردند، البته چیزی نیست، برادر بزرگشان هم در راه بیمارستان است. بیوش.

وقتی به بیمارستان می‌رسند، متوجه می‌شوند، پسر کوچکشان که تازه وارد ۱۸ سالگی شده است، ترک موتور برادرش به زمین خورده و سرش با درخت برخورد کرده است و در مرگ مغزی به سر می‌برد.

ولی پسر دیگرشان دست و پایش شکسته است.

در بیمارستان آقای دکتری از بیمارستان دکتر مسیح دانشوری آمده و به آنها توضیح می‌دهد که مرگ مغزی

یعنی فوت بیمار و از بین رفتن مغز با این تفاوت که دیگر اعضای بدن با کمک پزشکان در مدت محدود می‌توانند به زندگی خود ادامه دهند. اگر خانواده اجازه دهد، پسر موتورسوار اعضایش را می‌تواند به دیگران اهدا کند. پدر هنوز نمی‌داند چه شده است و چه تصمیمی می‌تواند بگیرد ولی اجازه انتقال پسرش را به بیمارستان دکتر مسیح دانشوری می‌دهد و قرار می‌شود ظهر- فردا برای اعلام رضایتشان به پیوند به واحد فراهم‌آوری اعضای پیوندی بیمارستان مسیح دانشوری بروند.

■ **جمعه ساعت ۶ بعدازظهر**

سال‌ها است که این عادت را ترک کرده‌ام و داستان فیلمی را که در حال ساخت دارم برای کسی تعریف نمی‌کنم ولی این بار فیلم مستندی را در حال ساخت دارم با عنوان «نفس به توان بی‌نهایت».

موضوعی است که شاید روزی دغدغه ذهنی هر کسی بشود و این سوره به یک‌باره مرا خواند، شما را نیز دعوت می‌کنم به دیدن چند سکناس از این فیلم به ارائه قلم و توصیه می‌شود در کنارتان دستمال کاغذی و لیوان آب داشته باشید.
جمعه عصر ساعت ۶بعدازظهر، من به همراه یک دوربین فیلمبرداری و همکارم که در کانادا مشغول تحصیل در رشته علوم اجتماعی است وارد بیمارستان دکتر مسیح دانشوری شدیم.

کنار در بیمارستان تعدادی موتورسیکلت پارک بود و در مقابل در ساختمان بیمارستان جوانانی که صاحب آنها بودند، جمع شده‌اند، به انتظار خبری تازه از دوستان؛ همان جوان موتورسوار که در مرگ مغزی به این بیمارستان منتقل شد.

آقای دکتری برای بار سوم نوار مغزی از او می‌گیرد و به دوربین مستندمان نشان می‌دهد که تمام خطوط و علائم زندگی مغز جوان تا بی‌نهایت در این کوه خاکی صاف خواهد بود و او همچون خط موازی دیگری با این زندگی زمینی برخورد نخواهد کرد.

مادر جوان تمام شب را تا صبح فکر کرد و قرآن خواند. پدرش در حیاط راه می‌رفت تا نماز صبح که با هم دعا کردند. بزرگترین علامت سؤال دنیا آن شب در ذهن‌ها به جزئیات تبدیل می‌شد و به یک‌باره کامل می‌گشت.

مرگ گریه یعنی چه؟ مرگ مغزی برگشتی ندارد؟ آیا ما رضایت به مرگ او می‌دهیم؟ چه قسمت از بدنش را برای پیوند برمی‌دارند؟ آیا او با این کار روحش نجات پیدا می‌کند؟ او مرده است یا نمرده است؟

■ **۱۲ ظهر- شنبه- ۲/۹**

نفس به توان بی‌نهایت را می‌توان در یک نفر که مرگ مغزی شده است یافت، زیرا او می‌تواند به دیگران با اهدا زندگی تازه ببخشد و گیرنده که از بیماری جانکاهی رها می‌شود تا بی‌نهایت شکرگزار خدا باشد و دعاگوی کسی که در مرگ خود، زندگی را به دیگری سپرد و رفت.

پزشکان زیادی را می‌شناسم که به فعالیت فرهنگ‌سازی و ترویج فرهنگ اهدای اعضا از مرگ مغزی به بیماران پرداخته‌اند.

خانم دکتر. . . یکی از آنها است و در بیمارستان. . .

در کنار دیگر بزرگان علم پزشکی، متخصص ریه است و نماینده فرهنگی مجموعه بیمارستان به حساب می‌آید. او مسئول واحد فراهم‌آوری اعضای پیوندی بیمارستان است و این واحد در ۶ آذر ۱۳۸۳ تأسیس شده و با تمام بیمارستان‌ها در تماس است و در صورت بروز مرگ مغزی با آمبولاس به محله می‌روند و پس از راینزی فرهنگی با خانواده‌ها در ارتباط با اهدا اعضا، مرگ مغزی را به بیمارستان منتقل می‌کنند و سپس عمل‌ها انجام می‌شود.

واحد فراهم‌آوری نیز حاصل تلاش مجموعه پزشکی بیمارستان و شرکت. . . است که با برگزاری هر ساله «جشن نفس یعنی جشن زندگی» با هدف فرهنگ‌سازی و جلب حمایت مالی و معنوی مردمی در روز تولد که برند، پیوند زد.

دانشی و زندگی

۲۲

چهارم

نفس به توان بی‌نهایت

افتش لیاق‌ت

■ **اولین مورد پیوند کلیه در ایران سال ۱۳۴۷ در شیراز توسط دکتر ساندیزاده انجام گرفت.** سه سال پس از انقلاب اسلامی فعالیت‌های منسجم در زمینه پیوند کلیه از اهداکننده زنده و غیرزنده توسط دکتر ابرج فاضل در بیمارستان هاشمی‌نژاد و دکتر ناصر سیم‌فرش در بیمارستان لبافی‌نژاد آغاز گردید. پس از تأسیس اولین بخش پیوند کلیه در سال ۱۳۶۳ و آموزش متخصصان در زمینه پیوند کلیه پیشرفت قابل توجهی در این زمینه صورت گرفته چنانچه هم‌اکنون در ۲۵ بخش در سطح کشور و سالانه حدود ۱۶۰۰ مورد پیوند کلیه انجام می‌گردد.

■ **اولین مورد پیوند ریه در ایران در سال ۱۳۷۹ در بیمارستان امام خمینی تهران و توسط دکتر حسین احمدی انجام گرفت.** همزمان اولین بخش پیوند ریه با سرپرستی دکتر تنجفی زاده در سال ۱۳۷۹ فعالیت خود را آغاز کرد. در حال حاضر دو بخش پیوند ریه در بیمارستان مسیح دانشوری و بیمارستان امام خمینی تهران در حال فعالیت هستند و تا به حال ۱۱ مورد پیوند ریه در ایران انجام گرفته است.

■ **در حال حاضر فعال‌ترین مرکز پیوند کبد در ایران بیمارستان نمازی شیراز است.** اولین مورد پیوند کبد در سال ۱۳۷۳ توسط دکتر ملکی در این بیمارستان انجام شد و تاکنون ۲۰۰ مورد پیوند کبد در این مرکز صورت گرفته که براساس آمار به دست آمده تاکنون حدود ۸۵-۸۰درصد پیوندها موفق بوده‌است. همچنین این مرکز موفق به انجام اولین پیوند کبد از اهداکننده زنده در سال ۱۳۷۵ شده‌است.

■ **اولین پیوند موفق قلب در ایران در سال ۱۳۷۲ توسط دکتر ماندگار انجام گرفت و پس از آن تعداد بخش‌ها افزایش یافته است.**

پدر گریه کرد وقتی پزشک شناسنامه پسرش را باز کرد

تا مشخصاتش را در فرم پیوند بنویسد.

خانواده برای وداع و آخرین دیدار به ICU رفتند، که عمه بالای سر جوان که رسید با صدای بلندت فریاد زد:

پاشو تکنون داد، دیدین و از جای نامعلومی سوزن خیاطی بیرون کشید و شروع کرد به زدن به کف پای جوان مرحوم

و خانواده به پاهای او چشم دوخته بودند ولی هیچ تکانی نمی‌خورد. پای جوان نیز

همچون دستگاه‌هایی که خط صاف را نشان می‌دادند،

حقانیت گفته پزشکان زحمت‌کش را ثابت کرد. «البته لازم به تذکر است که به علت

رفلکس‌های نخاعی احتمال ریکشن‌های عصبی وجود دارد که شاید در آن لحظه اول که

عمه فریاد زد، همین اتفاق افتاده باشد. «

همه به حیاط بیمارستان رفتند، مادر رنگ‌سوغ به

چهره‌اش نشسته بود. پدرش در گوشه‌ای زانو زده غمگین و

گریه و به پسر بزرگش که سر به دیوار مشغول صحبت تلفنی

با بیمارستانی بود که برادر دیگرش در آن بستری است، نگاه می‌کند. موبایل یکی از اقوام زنگ می‌خورد، پزشکی

از قزوین به یکی از فامیل‌ها پیغام داده، مریض زنده است، اهدا نکند تا برسیم.

عمه دوباره جو را مساعد دید و فریاد برآورد: دست نکه داربد تا دکتر قزوینی برسد.

این بار یکی از آقایان پزشک خورشش به جوش آمد و به حیاط بیمارستان رفت و به عمه گفت: این همه پزشک

متخصص قسم خورده اینجا است با این همه تجهیزات پزشکی. تمام علائم خبر از فوت پسر جوان می‌دهد، حالا این پزشک قزوینی کی هست که از راه دور تشخیص

داده‌است.

همه عمه را درک می‌کردیم که از عشق به برادرزاده‌اش اینگونه در التهاب بود. خانواده منطقی می‌فهمید. پدر و

مادر هم که پیش از این رضایت داده بودند و به آرامی همراه دیگران بیمارستان را ترک کردند.

پس بدویم و در کنارمان جوان ۱۸ ساله‌ای را همراه کپسول بزرگ اکسیژن سوار ماشین می‌کردند. خانم دکتر تعریف کرد، این جوان برای پیوند ریه کاندید بود که ریه جوان

موتورسوار را متاسفانه دیگر نمی‌توان به کسی پیوند زد.

پرسیدم: جوان موتورسوار را کی عمل می‌کنید.

جواب داد: ساعت ۱۰ شب امشب.

قرار شد، من و خانم. . . نیز لباس اتاق عمل

خبرها

پیوند اعضای بدن

با فتوای مراجع نیاز به قانون ندارد

فارس، ۱۱/۱۱/۱۳۸۴ : سخنگوی دولت گفت: پزشکان می‌توانند براساس فتوای امام، مقام معظم رهبری یا فتواهای

معتبر دیگر مراجع برای پیوند عضو بیماران و براساس اجتهاد خودشان عمل کنند و با وجود این فتوا نیازی به قانون نیست.

غلامحسین الهام در مراسم جشن هزارمین پیوند کلیه در بیمارستان سینا افزود: هر عمل جراحی و طبی باید مشروع و با رضایت انجام شود و اگر مبنای شرعی آن با فتوای مرجع دینی تطابق داشته باشد از نظر حقوقی مشکلی ندارد زیرا در

کشور ما فقه یکی از منابع حقوق محسوب می‌شود. وی ادامه داد: فقه ما مسئولیت عمل جراحی و پیوند اعضا را به

پزشکان داده است و پزشکان می‌توانند هنگامی که نجات جان یک انسان در میان باشد براساس اجتهاد خودشان عمل کنند به همین علت و براساس فتوای حضرت امام استفاده از

ارگان‌های فرد دچار مرگ مغزی بلامانع است. الهام گفت: فقه اسلام هم به انسان زنده و هم جسد انسان مرده هر دو

احترام می‌گذارد و توهین به جسد مرده و مثله کردن آن را مجاز نمی‌داند. وی افزود: فقه اسلام بر اجتهاد پزشکان برای نجات

جان انسان‌ها صحه گذاشته است و اگرچه این مسئله هنوز از نظر حقوقی و اخلاقی چالش‌های زیادی دارد می‌توان

براساس همین اصول فقهی عمل کرد و نیاز به انتظار برای تصویب قانون نیست زیرا تصویب قانون منوط به تأیید شش

نفر قبیله شورای نگهبان است که ممکن است همگی این اقدام را مشروع ندانند. الهام گفت: هنوز در مورد قانون

استفاده کردن از اعضای افراد مرگ مغزی ابهاماتی وجود دارد اما همین که فتوای امام در این زمینه وجود دارد برای اقدام

پزشکان کافی است.

جای روانپزشکان

در تیم‌های پیوند اعضا خالی است

فارس، ۹/۸/۱۳۸۴ : دبیر اجرایی همایش سالانه انجمن علمی روانپزشکان ایران با انتقاد از نبود روانپزشکان در بیشتر

تیم‌های پیوند اعضا در کشور گفت: در هیچ جای دنیا مانند ایران مرسوم نیست که در تیم پیوند اعضا روانپزشکی

حضور نداشته باشد. همایون امینی افزود: در تمام دنیا روانپزشک با هدف توجه به بعد روانی بیمار و پیشگیری از

مشکلاتی که در آینده ممکن است، برای بیمار کاندیدای پیوند ایجاد شود، به عنوان رابط از همان ابتدا با گروه درمانی

همکاری می‌کند. وی ادامه داد: وقتی بخشی از بدن کسی مشکلائی که در آینده ممکن است، برای بیمار کاندیدای

پیوند ایجاد شود، به عنوان رابط از همان ابتدا با گروه درمانی همکاری می‌کند. وی ادامه داد: وقتی بخشی از بدن کسی

به عنوان «عضو پیوندی» در بدن فرد دیگری قرار می‌گیرد یا مانند پیوند قلب که پس از مرگ مغزی کسی عضو او به فرد

زنده اهدا می‌شود، گیرنده عضو می‌بایست، قبل و بعد از دریافت عضو از نظر روانی آمادگی‌های لازم را کسب کند

که حضور روانپزشک در کنار بیمار برای گذر از این دوره بحرانی بسیار ضروری است.

سالانه حدود ۳ هزار مرگ مغزی در ایران

ایلنا، ۲/۴/۱۳۸۳ : دبیر کمیسیون پیوند اعضای کنگره پزشکی قانونی کشورهای اسلامی با اشاره به فوت تعداد زیادی

از متقاضیان دریافت عضو در کشور گفت: سالانه حدود ۳ هزار مرگ مغزی در بیمارستان‌های ایران رخ می‌دهد. دکتر

جابر قوه‌داغی با بیان این مطلب گفت: افزایش جمعیت مردم جهان و پیشرفت علم پزشکی زمینه پیوند عضو برای نجات

بهاون برخی بیماران را فراهم کرده است. وی در ادامه افزود: در شرایطی که برداشت اعضای بدن همواره از افراد زنده ممکن

نیست و گاهی بیمارانی نیاز به اعضای منفرذ مثل قلب یا کبد دارند، در این صورت توجه پزشکان به علاج به گزین مناسب‌تری

مثل افراد دچار مرگ مغزی جلب می‌شود. وی تصریح کرد: مرگ مغزی امروزه دقیقاً معادل مرگ و فوت شدن افراد تلقی

می‌شود، هر چند که به خاطر استفاده از دستگاه‌های تنفس مصنوعی، تنفس قلب و گردش خون بدن فرد دچار مرگ مغزی

واقعاً فوت شده و این حالت مترواف با اغمای طولانی با کما نیست، بلکه در مرگ مغزی دیگر مرز فرد آسیب‌دیده فعالیت

نمی‌کند و گردش خون آن متوقف شده است.

کمیود عضو پیوندی از چالش‌های در کشور

ایسنا، ۱۱/۱۱/۱۳۸۴ : رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران کمبود عضو پیوندی را از چالش‌های پیوند در کشور

نام برد. آمار پایین اهداکنندگان مرگ مغزی در کشور از دیگر نقاط ضعف سیستم پیوند است.

محمدباقر لاریجانی در مراسم بزرگداشت یک‌هزارمین پیوند کلیه با اشاره به وجود یک اهداکننده به ازای هر تخت

ICU گفت: با توجه به وجود ۱۴۰۰ مرگ مغزی در یک سال گذشته ما از تأسیس بالایی برای دریافت عضو از

جسد برخورد داریم. این در حالی است که هم‌اکنون فقط کمتر از ۱۰ درصد از عضو کاداور (جسد) اهداکننده

استفاده می‌شود. وی با اشاره به هزینه بالای پیوند در کشور گفت: بنابراین نیازمند حمایت نظام از پیوند کلیه و سایر

اعضا هستیم. وی در ادامه اعلام کرد: تاکنون ۱۳۹۸ پیوند مغز استخوان، ۹۰ پیوند قلب، ۳۰ پیوند قلب و ریه، ۴ پیوند ریه و ۳۰۰۰ پیوند کلیه و ۹ پیوند کبد در دانشگاه

علوم پزشکی تهران انجام شده است.

اعضا و نسوج یک کبد

به بیش از ۵۰ نفر قابل اهدا است

ایسنا، ۲۷/۸/۱۳۸۴ : براساس آخرین آمارهای موجود یک تا ۵ درصد مرگ‌های بیمارستانی و ۱۰ تا ۱۵ درصد مرگ در بخش‌های ICU به علت مرگ مغزی است. ذاکر قلی‌است

نگه داشته و خستگی را بی معنا جلوه می‌دهد.

خدا عمرشان دهد.